

Παρέμβαση Αντιπροέδρου Κυβέρνησης και ΥΠΕΞ Ευ. Βενιζέλου σε ολομέλεια Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη Σύνοδο Κορυφής Ε.Ε.-Ρωσίας (Στρασβούργο, 05.02.2014)

Κύριε Πρόεδρε,

Μολονότι η περιοδική Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε. δεν μετέχει στις Συνόδους Κορυφής με τη Ρωσία, έχω τη χαρά να σας ενημερώσω, εκπροσωπώντας την Ύπατη Εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής, Catherine Ashton.

Η Σύνοδος με τη Ρωσία, έδωσε την ευκαιρία στην παρούσα χρονική συγκυρία, να συζητηθούν ορισμένα θεμελιώδη ζητήματα με τη Ρωσία. Είναι αναγκαίο να μεταδώσουμε το ισχυρό μήνυμα, ότι οι πρόσφατες κρίσιμες εξελίξεις πρέπει να αντιμετωπισθούν, ούτως ώστε να τεθεί η Εταιρική Σχέση σε ορθή τροχιά.

Τούτο αφορά, στην διαφορετική προσέγγιση της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και της Ουκρανίας, καθώς και ορισμένα εμπορικής φύσεως ζητήματα, που αποτελούν σημεία τριβής, σημεία που θα μπορούσαν εύκολα να επιλυθούν. Οι δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο του ΠΟΕ, αλλά και αυτές που αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες πρέπει να γίνονται σεβαστές.

Πραγματοποιήθηκε ένας ειλικρινής και ανοικτός διάλογος για αυτά τα θέματα στη Σύνοδο. Χαιρετίζουμε, ιδιαίτερα, την ετοιμότητα της Ρωσίας να συμμετάσχει σε μία τέτοια συζήτηση. Πιστεύουμε, ότι η Ρωσία αντιλαμβάνεται τόσο τις προκλήσεις που οι εξελίξεις αυτές ενέχουν για τις σχέσεις μας, όσο και ότι η ίδια έχει ένα ισχυρό συμφέρον να διατηρήσει αυτή τη συνεργασία σε όσο πιο εποικοδομητικό πλαίσιο είναι δυνατό.

Γνωρίζω πως ο Επίτροπος Fule, ο οποίος έχει καταβάλει πολύ σημαντικές προσπάθειες για την Ανατολική Εταιρική Σχέση, θα έχει περισσότερα να πει για αυτά τα θέματα και για τα αποτελέσματα των συνομιλιών.

Επιτρέψτε μου να υπογραμμίσω, ότι και για τις δύο πλευρές, είναι σαφής ο βαθμός αλληλεξάρτησής τους. Η ΕΕ αποτελεί τον μεγαλύτερο, με διαφορά, εμπορικό εταίρο της Ρωσίας, καλύπτοντας το 45% του συνολικού ρωσικού εξαγωγικού εμπορίου και η Ρωσία είναι ο τρίτος σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της ΕΕ, μετά τις ΗΠΑ και την Κίνα.

Η ασφάλεια στη κοινή μας ήπειρο και ευρύτερα, μπορεί να επιτευχθεί, μόνο εάν Ρωσία και ΕΕ συνεργασθούν στενά. Λαμβάνοντας αυτό υπ' όψιν, είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι η συνεργασία μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας σε θέματα εξωτερικής πολιτικής αξιολογήθηκε θετικά κατά τη διάρκεια της Συνόδου.

Και οι δύο πλευρές, εκτίμησαν την καλή συνεργασία τους στο ζήτημα του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν και η Ρωσία συνεχάρη την Ύπατη Εκπρόσωπο της Ε.Ε. για θέματα εξωτερικής πολιτικής, Catherine Ashton, για την προσωπική της συμβολή στην επιτυχή έκβαση των συνομιλιών Ε3+3. Προκειμένου να επιτευχθεί πλέον μία μόνιμη λύση με το Ιράν, παραμένει ζωτικής σημασίας η συνέχιση αυτής της πολύ καλής συνεργασίας ΕΕ-Ρωσίας.

Όσον αφορά στη Συρία, συνεργαζόμαστε πλέον πολύ καλύτερα με τη Ρωσία, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της Διάσκεψης «Γενεύη II». Η Ε.Ε. έδωσε έμφαση στην ανάγκη της παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας στους Σύρους πολίτες και αυτό ήταν βασικό σημείο των παρεμβάσεων στο Μοντρέ όπου είχαν προσκληθεί οι ΥΠΕΞ πολλών χωρών από τον Γεν. Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Προφανώς, η κατάσταση στην Ουκρανία διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη Σύνοδο, αλλά δεν ήταν το μόνο θέμα. Η Ρωσία πρότεινε εκ νέου τριμερείς συνομιλίες για την Ουκρανία, αλλά η ΕΕ δεν δέχθηκε αυτή την πρόταση, διότι οι διμερείς μας σχέσεις πρέπει να παραμείνουν διμερείς.

Αποτελεί σημαντική εξέλιξη η συμφωνία για την έναρξη διμερών διαβουλεύσεων εμπειρογνομώνων για την Ανατολική Εταιρική Σχέση και τις Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου [DCFTAs] και τις πιθανές τους συνέπειες για την ρωσική οικονομία. Ελπίζουμε, πως σε αυτές τις συναντήσεις θα πραγματοποιηθεί εποικοδομητικός διάλογος μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας κατά το προσεχές διάστημα, βελτιώνοντας την συνεργασία και κατανόηση, εν όψει και της επόμενης Συνόδου στις 3 Ιουνίου στο Σότσι.

Άλλη μία σημαντική εξέλιξη είναι η υιοθέτηση μίας κοινής δήλωσης για την συνεργασία στον τομέα της αντιμετώπισης της τρομοκρατίας. Σε αυτήν, επαναλάβαμε την δέσμευσή μας να συνεργασθούμε για την αντιμετώπιση της τρομοκρατικής απειλής, βασισμένοι στο σεβασμό του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Κύριε Πρόεδρε, Αξιότιμα Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Δεδομένων των πρόσφατων γεγονότων, η Σύνοδος δεν αναμενόταν, να είναι ιδιαίτερα εύκολη. Ωστόσο, είχαμε τη δυνατότητα να μιλήσουμε με ειλικρίνεια και θεωρώ ότι αυτή η ειλικρίνεια υπήρξε και από την άλλη πλευρά και πως κάναμε μία καλή αρχή, για να επαναφέρουμε τη σχέση μας στην ορθή τροχιά. Υπάρχουν πολλά ζητήματα, τα οποία μπορούμε να τα αντιμετωπίσουμε μόνο μέσω της στενής συνεργασίας. Έτσι, τόσο η ΕΕ, όσο και η Ρωσία έχουμε ένα ισχυρό συμφέρον να εργασθούμε μαζί. Αυτό, ασφαλώς και δεν μας αποτρέπει από το να εκφραζόμαστε ανοικτά, όταν αυτό απαιτείται. Θεωρώ, ότι καταφέραμε να επιτύχουμε και τα δύο κατά τη διάρκεια της Συνόδου της προηγούμενης εβδομάδας.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ

Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε. Άκουσα με προσοχή τις πολύ σημαντικές παρεμβάσεις των αξιότιμων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και πρέπει να τονίσω ότι σέβομαι και σεβόμαστε, ως Προεδρία, απολύτως όλες τις ευαισθησίες. Ευαισθησίες εθνικές, ιστορικές, γεωγραφικές, αλλά και ευαισθησίες ιδεολογικές. Ήταν πολύ εποικοδομητική και επιβοηθητική η συζήτηση μετά την εμπειρία της πρόσφατης Συνόδου Κορυφής, που σας την περιγράψαμε και ο Επίτροπος ο κος Füle και εγώ. Συμφωνούμε, ως Προεδρία, με όλους

εκείνους που θεωρούν ότι ως ΕΕ έχουμε μόνο μια επιλογή: Τη διαμόρφωση εποικοδομητικών σχέσεων με τη Ρωσία. Η Ρωσία δεν είναι ούτε εύκολος, ούτε απλός εταίρος, αλλά είναι αναγκαίος και κρίσιμος εταίρος. Νέες διαχωριστικές γραμμές και νέες σφαίρες επιρροής στην Ευρώπη πρέπει οπωσδήποτε να αποφευχθούν.

Θα ήμασταν απολύτως ανιστόρητοι εάν αφήναμε να εξελιχθούν τα πράγματα προς διλημματικές ή διχαστικές καταστάσεις. Αυτό θα ήταν αντίθετο προς τα συμφέροντα και της Ευρώπης, και της Ρωσίας. Η βελτίωση των σχέσεων Ευρώπης-Ρωσίας θα αποβεί πολλαπλά επωφελής. Δεν είναι μόνον το εμπόριο και οι επενδύσεις, αυτές είναι σίγουρα θεμελιώδεις σχέσεις, οι οποίες επηρεάζουν και τις πολιτικές μας κατευθύνσεις. Συνεπώς, τα εμπόδια στις εμπορικές συναλλαγές πρέπει να καταργηθούν. Πρέπει να αυξηθεί, ούτως ή άλλως αυξάνεται το διμερές εμπόριο. Υπάρχει μια θετική προοπτική, υπάρχει προοπτική αμοιβαίων επενδύσεων. Πρέπει όλα αυτά να τα αξιοποιήσουμε εφόσον το μεγάλο μας πρόταγμα, το μεγάλο ευρωπαϊκό πρόταγμα, είναι η ανάπτυξη, η δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Υπάρχουν, όμως, και τα πολιτικά ζητήματα. Δεν μπορούμε να κάνουμε μια συζήτηση για τη Σύνοδο Κορυφής και για την εταιρική σχέση ΕΕ-Ρωσίας και να ξεχνάμε τα όσα έχουμε πει σε προηγούμενες συζητήσεις, ακόμη και σήμερα στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για το πόσο κρίσιμη και αναγκαία είναι η συνεργασία ΕΕ και Ρωσίας, για τις εξελίξεις στη Συρία, για τις εξελίξεις στο Ιράν και για την επίτευξη μιας οριστικής συμφωνίας για τον έλεγχο των πυρηνικού προγράμματος. Είναι προφανές ότι όταν ασχολούμαστε με την εταιρική σχέση ΕΕ-Ρωσίας, συνυπολογίζουμε και το πώς εξελίσσεται η σχέση Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και Ρωσίας. Όταν συζητούμε για τη σχέση ΕΕ-Ρωσίας, σίγουρα συνυπολογίζουμε το πώς εξελίσσεται η σχέση ΝΑΤΟ-Ρωσίας και το Συμβούλιο που λειτουργεί, το Συμβούλιο ΝΑΤΟ-Ρωσίας.

Για να αξιοποιήσω μια παρατήρηση που έκανε η κα Γιαννάκου προηγουμένως, πράγματι πρέπει να δούμε ποια είναι η υπεραξία της ευρωπαϊκής πολιτικής σε σχέση με τη Ρωσία. Προσωπικά μιλώντας έχω πολύ συχνά την εντύπωση ότι η πολιτική της ΕΕ σε σχέση με τη Ρωσία είναι πολλές φορές μικρότερη από το άθροισμα των πολιτικών σχέσεων που έχουν τα επιμέρους κράτη-μέλη διμερώς με τη Ρωσία. Χρειαζόμαστε μια ευρωπαϊκή υπεραξία, κάτι παραπάνω από το άθροισμα των διμερών σχέσεων με τη Ρωσία. Και αυτό φαίνεται καθαρά σε πολλούς τομείς. Νομίζω, το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο τομέας της ενέργειας. Είχαμε την ευκαιρία στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων, την ΑΦΕΤ, να συζητήσουμε πιο αναλυτικά για το ζήτημα αυτό.

Έχουμε μπροστά μας ορισμένα εργαλεία που πρέπει να αξιοποιήσουμε πέρα από την εντατικοποίηση των εμπορικών συναλλαγών. Είναι η σύναψη μιας πιο φιλόδοξης ολοκληρωμένης νέας συμφωνίας. Υπάρχει πάντα το ζήτημα της διευκόλυνσης των θεωρήσεων εισόδου, κάτι που αφορά ιδιαίτερα τους τουριστικούς προορισμούς στην Ευρώπη και τελικά την απελευθέρωση των θεωρήσεων, μόλις οι συνθήκες το επιτρέψουν. Πρέπει να πετύχουμε πρόοδο στα θέματα αυτά, έχοντας φυσικά πάντα υπόψη μας το στρατηγικό πλαίσιο των σχέσεών μας. Πρέπει να αφιερώσουμε πολλές ώρες συζήτησης και στο Συμβούλιο, και στο Κοινοβούλιο, για το στρατηγικό πλαίσιο και τις ισορροπίες, και πιστεύω ότι η συζήτηση αυτή ήδη έχει βοηθήσει πάρα πολύ στο να καταγραφούν εξαιρετικά χρήσιμες απόψεις που σημείωσα για να μεταφέρω στο Συμβούλιο, που θα συζητήσει πολύ σύντομα ξανά για τις σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας.

Σας ευχαριστώ.